

Veri: Kapsam, Dönemsellik ve Zamanlılık

Kapsam karakteristikleri

Çalışmanın amacı: Türk Boğazları Gemi Trafik Hizmetleri Sisteminin amacı, hizmet alanı içerisinde ilgili mevzuat ve uluslararası kurallar çerçevesinde bilgi hizmeti, trafik organizasyon hizmeti ve seyir yardımcı hizmeti verilerek seyir, can ve mal ve çevre emniyetinin artırılmasıdır. Türk Boğazları Gemi Geçiş İstatistiklerinin üretim amacı, Türk Boğazlarında verilen söz konusu hizmetlerle ilgili kullanıcı ve araştırmacıların veri ihtiyacını karşılamaktır.

Bu amaç doğrultusunda, Türk Boğazlarından (İstanbul ve Çanakkale Boğazı) geçiş yapan gemi sayısı, gemilerin toplam hacmi, kılavuz alma durumu, seyir planı verme durumu, uğrak durumu, boyut ve hacimlere göre dağılımları, tehlikeli yük taşıyan gemi sayısı ve türleri (TTA, LPG-LNG, TCH) ile yedekli geçiş sayılarına ilişkin istatistikler üretilmektedir.

Verinin tanımı: Türk Boğazları Gemi Geçiş İstatistikleri, Türk Boğazlarından (İstanbul ve Çanakkale Boğazı) referans dönemi içerisinde geçiş yapan sivil ve askeri gemilere ilişkin olarak gemi trafiğinin düzenlenmesi amacıyla geçiş yapan gemi sayısı, gemilerin toplam hacmi, kılavuz alma durumu, seyir planı verme durumu, uğrak durumu, boyut ve hacimlere göre dağılımları, tehlikeli yük taşıyan gemi sayısı ve türleri (TTA, LPG-LNG, TCH) ile yedekli geçiş sayıları gibi temel değişkenlere ilişkin bilgileri kapsamaktadır.

İstatistik kavramlar ve tanımlar:

Türk Boğazları: Gemi Trafik Hizmetlerinin sunulduğu coğrafi alan olarak Türk Boğazları; Türkiye Cumhuriyeti Devletinin Egemenliğinde 37 Mil uzunluğunda Çanakkale Boğazı, 110 Mil uzunluğunda Marmara Denizi ve 17 Mil uzunluğunda İstanbul Boğazı'ndan oluşmaktadır.

Gemi Adedi: Türk Boğazlarından (İstanbul ve Çanakkale Boğazı) geçiş yapan ve Gemi Trafik Hizmetleri Merkezi tarafından sayılan (yerel deniz trafiği hariç) gemilerin toplamını ifade eder.

Toplam Gros Ton: Türk Boğazlarından (İstanbul ve Çanakkale Boğazı) geçiş yapan gemilerin toplam hacmini (gros ton) ifade eder. Gros ton bir geminin ölçü güvertesi altı ve yaşam yerleri hacimleri toplamının metrik sistemde bulunması ve 2,83 m³'e bölünmesi sonucunda çıkan hacimsel birimdir.

Kılavuz Kaptan: Kılavuz kaptan yeterli belgelerinden birisine sahip olarak; gemi kaptanına, yetkili kılavuz kaptan belgesi ile yetkilendirildiği alan dahilinde uluslararası denizcilik teamüllerine göre geminin seyir ve manevrasına yönelik konularda danışmanlık yapan ve gemi kaptanının sorumluluğu esas olmak üzere hizmetleri seyir ve manevra ile sınırlı olarak gemiye kılavuzluk eden kişiyi ifade eder.

Kılavuz Alan: Türk Boğazlarından (İstanbul ve Çanakkale Boğazı) geçiş yapan gemilerin geçiş esnasında kılavuz kaptan hizmeti alması durumunu ifade eder.

Seyir Planı (SP-1) Veren: Türk Boğazlarından (İstanbul ve Çanakkale Boğazı) geçiş yapan gemilerden Seyir Planı l'i veren gemi sayısını ifade eder.

Uğraksız Gemi: Seyri Türk Boğazları'nda bir liman, iskele ya da bir yere uğramamak üzere planlanmış ve bu husus gemi kaptanı tarafından Türk Boğazları'na girişten önce Türk makamlarına bildirilmiş olan gemiyi ifade eder.

Tanker: Petrol, benzin gibi akaryakıt ürünleriyle, sanayi ile ilgili yağ vb. sıvı maddeleri taşıyan gemiyi ifade eder.

Türü Belirtilmemiş Tanker (TTA): Türk Boğazlarından (İstanbul ve Çanakkale Boğazı) geçiş yapan ve türü bilinmeyen tankerlerdir.

Sıvılaştırılmış Petrol Gazı Taşıyan Tanker (LPG): Türk Boğazlarından (İstanbul ve Çanakkale Boğazı) geçiş yapan ve sıvılaştırılmış petrol gazı taşıyan tankerlerdir.

Sıvılaştırılmış Doğalgaz Taşıyan Tanker (LNG): Türk Boğazlarından (İstanbul ve Çanakkale Boğazı) geçiş yapan ve sıvılaştırılmış doğalgaz taşıyan tankerlerdir.

Kimyasal Yük Taşıyan Tanker (TCH): Türk Boğazlarından (İstanbul ve Çanakkale Boğazı) geçiş yapan ve kimyasal yük taşıyan tankerlerdir.

Barç: Türk Boğazlarından (İstanbul ve Çanakkale Boğazı) geçiş yapan ve altı düz, az su çeken, geniş karinalı deniz araçlarıdır.

Dökme Yük Gemisi: Türk Boğazlarından (İstanbul ve Çanakkale Boğazı) geçiş yapan ve dökme yükler taşıyan

gemilerdir.

Çimento Gemisi: Türk Boğazlarından (İstanbul ve Çanakkale Boğazı) geçiş yapan ve çimento taşıyan gemilerdir.

Konteyner Gemisi: Türk Boğazlarından (İstanbul ve Çanakkale Boğazı) geçiş yapan ve konteyner transferi yapan gemilerdir.

Feribot: Türk Boğazlarından (İstanbul ve Çanakkale Boğazı) geçiş yapan ve arabaları, tren vagonlarını taşıyan gemilerdir.

Genel Kargo Gemisi: Kuru yük, konteyner ve dökme yük taşıyabilecek şekilde inşa edilmiş ya da dönüştürülmüş ve bu amaçla kullanılan ticaret gemileridir.

Canlı Hayvan Taşıyan Gemi: Türk Boğazlarından (İstanbul ve Çanakkale Boğazı) geçiş yapan ve canlı hayvan taşımacılığı yapan gemilerdir.

Savaş Gemisi: Türk Boğazlarından (İstanbul ve Çanakkale Boğazı) geçiş yapan savaş gemileridir.

Yolcu Gemisi: Türk Boğazlarından (İstanbul ve Çanakkale Boğazı) geçiş yapan ve yolcu taşıyan gemilerdir.

Frigorifik Gemi: Türk Boğazlarından (İstanbul ve Çanakkale Boğazı) geçiş yapan ve dondurulmuş yük taşıyan gemilerdir.

Ro-ro Gemi: Türk Boğazlarından (İstanbul ve Çanakkale Boğazı) geçiş yapan ve tekerlekli olan, kendi hareket kabiliyetiyle kendi giren kendi çıkan araçları taşıyan gemilerdir.

Römorkör: Türk Boğazlarından (İstanbul ve Çanakkale Boğazı) geçiş yapan ve yedekleme, kurtarma-yardım ve büyük gemilerin limana yanaşma ve kalkışlarında kullanılan küçük hacimli fakat beygir gücü ve manevra yeteneği bakımından üstün özelliklere sahip deniz aracı.

Araç Taşıyan Gemi: Türk Boğazlarından (İstanbul ve Çanakkale Boğazı) geçiş yapan ve araç taşıyan gemilerdir.

Yedekli Geçiş: Hareket imkânı olmayan bir gemi veya deniz aracının başka bir gemi tarafından çekilerek götürülmesi işlemini ifade eder.

Sınıflamalar: Verilerin üretilmesi, dağıtılması ve yayımlanmasında Uluslararası Denizcilik Örgütü'nün IMO IMDG Class (2008 Edition) sınıflama sistemi kullanılmaktadır.

Hedef kitle: Bu istatistikler için hedef kitle, Türk Boğazlarından geçiş yapan gemilerdir.

Coğrafi kapsam: Bu istatistikler için coğrafi kapsam İstanbul Boğazı, Çanakkale Boğazı ve Marmara Denizi'nden gemilerin geçiş alanı ile bu alanı çevreleyen kıyı şerididir.

Coğrafi düzey: Türkiye

Sektörel kapsam: Ulaştırma

Zaman kapsamı: 2006-2018

Diğer kapsam: Yerel deniz trafiği dışındaki tüm geçişler kapsama dahildir. Tehlikeli yük taşıyan gemiler ve 500 GT ve daha büyük gemiler Seyir Planı I (SP-1) vermek zorundadır.

Kapsamdaki sınırlılıklar: Yerel deniz trafiği kapsama dahil değildir.

İstatistiksel birim: Bu istatistik için istatistiksel birim gemi ve gemi acenteleridir.

Temel dönem/yıl: Temel dönem/yıl bulunmamaktadır.

Referans dönemi: Bir Önceki Çeyreklik

Ölçü birimi:

Değişken/Gösterge	Ölçü Birimi
Toplam Gemi	Sayı
Toplam Gemi Hacmi (Toplam Gt)	Gros Ton
Toplam Gemi Boyutları	Metre
Kılavuz Kaptan Alma Durumu	Sayı
Seyir Planı (Sp-1) Verme Durumu	Sayı
Uğrak Durumu	Sayı
Tehlikeli Yük Taşıma Durumu	Sayı
Yedekli Geçiş Durumu	Sayı

Dönemsellik

Verinin toplama sıklığı: Sürekli

Verinin yayımlama sıklığı: Çeyreklik (3 ay)

Zamanlılık

Yayımlanan her veri için ortalama üretim süresi

İlk sonuçların yayımlandığı tarih ile referans döneminin son tarihi arasındaki fark (gün): -

Nihai sonuçların yayımlandığı tarih ile referans döneminin son tarihi arasındaki fark (gün): 30 gün

Kamuyunun Bilgiye Erişimi**Yayımlama takviminin önceden duyurulması**

İstatistiklerin yayımlama takvimi önceden duyurulmaktadır.

Veri yayımlama takviminin internet adresi: Veri yayımlama takvimine <http://www.tuik.gov.tr/takvim/tkvim.zul#tb1> adresinden ulaşılabilir.

Veri dağıtım politikası: Yayımlanan istatistiklere https://atlantis.udhb.gov.tr/istatistik/gemi_gecis.aspx adresinden erişilebilir. Dağıtım Deniz Ticareti Genel Müdürlüğü'nce yapılmaktadır.

Resmi istatistiğin yayımı/dağıtımı 01/03/2013 tarih ve 28574 sayılı Deniz Ticareti İstatistiklerini Düzenleme Yönetmeliği uyarınca Deniz Ticareti Genel Müdürlüğü tarafından yapılmaktadır. İstatistiklere internet sayfamızda yönlendirme yapılmaktadır. Ayrıca Kamu kuruluşları, akademik çevre ya da öğrenciler resmi belge ile başvuruda bulunup ücretsiz olarak veriye ulaşabilmektedir.

Eş zamanlı yayımlama

Tüm kullanıcılar ile aynı anda paylaşılıp paylaşılmadığı:

İstatistikler tüm kullanıcılar ile aynı anda paylaşılmaktadır.

Basın veya diğer belirli kullanıcılar ile özel anlaşmalar kapsamında verinin önceden paylaşılıp paylaşılmadığı:

İstatistikler, basın veya diğer belirli kullanıcılar ile özel anlaşmalar kapsamında önceden paylaşılmamaktadır.

Bütünlük**Resmi istatistiklerin üretilmesine ilişkin şartlar, koşullar ve gizlilik**

İstatistiklerin toplanması, işlenmesi ve dağıtımına ilişkin sorumluluk: Verilerin toplanması ve işlenmesi Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü'nce, dağıtımı Deniz Ticareti Genel Müdürlüğü'nce yapılmaktadır.

Veri üreten kuruluşlar ile veri paylaşımı ve koordinasyon: Resmi istatistiğin yayımı/dağıtımı 01/03/2013 tarih ve 28574 sayılı Deniz Ticareti İstatistiklerini Düzenleme Yönetmeliği uyarınca Deniz Ticareti Genel Müdürlüğü tarafından yapılmaktadır. Ayrıca diğer işbirliği yapılan Kuruluşlar 18/02/2007 tarih ve 26438 sayılı "Gemi Trafik Hizmetleri Sistemlerinin Kurulmasına ve İşletilmesine İlişkin Yönetmelik" Madde 9'da belirtilen Deniz Kuvvetleri Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'dır.

Bireysel cevaplayıcılara ait verinin gizliliği: RIP kapsamında gemi geçiş faaliyetinin sonuçları sayısal olarak yıllık yayınlanmaktadır. Oysa ki sistemde her bir geçiş işlemi için elde edilen çok daha fazla veri başlığı bulunmaktadır. Bu başlıklardan belirli bir gemiyi tarif eden bilgileri ticari sır kapsamında olduğu için otorite

(Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı)nin ya da yerel mahkemelerin talebi dışında paylaşılmamaktadır.

İstatistik üretiminde çalışanlar, olanaklar, finansman: Kuruluşumuzda resmi istatistiğin üretildiği birim Gemi Trafik ve Kılavuzluk Hizmetleri Dairesi Başkanlığı'dır. 16 veri giriş operatörü veri toplama hizmetlerini, 2 uzman ve bir şube müdürü verilerin işleme ve analiz hizmetini sağlamaktadır. Ayrıca TÜİK ilişkilerini koordine eden Strateji Dairesi Başkanlığı'nda İstatistik ve Veri Analizi Şube Müdürlüğü bulunmaktadır. Bahsedilen birimde 2 İstatistikçi ve 1 Şube Müdürü koordinasyon işlerinin takibini gerçekleştirmektedir. Resmi istatistiğin yayımı/dağıtımı 01/03/2013 tarih ve 28574 sayılı Deniz Ticareti İstatistiklerini Düzenleme Yönetmeliği uyarınca Deniz Ticareti Genel Müdürlüğü tarafından yapılmaktadır.

TBGTH SİSTEMİ VERİ İŞLEME TEKNİK ALTYAPISI

1- Veritabanı olarak her GTH Merkezinde 2 node'lu "Oracle 8.1.6" paralel sunucu çalışmaktadır. Aynı zamanda, yüksek kullanılabilirlik için "TruCluster 1.6" yazılım kullanılmaktadır.

İşletim Sistemi : Tru64 Unix 4.0F

Makine : Compaq DS20E (512 MB RAM)

Miktarı : Çanakkale GTH'de 2 ve İstanbul GTH'de 2 adet olmak üzere toplam 4 adet

2- Operatör işlemcileri olarak iş istasyonları kullanılmaktadır. Bu iş istasyonlarında; gemi trafik yönetim uygulaması olan "MTM100"ün kullanıcı arayüzü (ODCI), veritabanı ile haberleşme için de DBAgent yazılımları çalışmaktadır. Operatörler "Oracle Report" ve "Oracle Formları" vasıtasıyla operasyonun veritabanı ile ilgili veri alış verişi işini yürütmektedir.

İşletim Sistemi : Tru64 Unix 4.0F

Makine : Compaq XP900 (256 MB RAM)

Miktarı : Çanakkale GTH'de 7 ve İstanbul GTH'de 8 adet olmak üzere toplam 15 adet

3- MTM 100 Sisteminde, sensörlerin bulunduğu Trafik Gözetleme İstasyonlarından elde edilen tüm verilerin işlenmesi ve değerlendirilmesi işi korelasyon işlemcileri tarafından gerçekleştirilir. Bir çok yazılım prosesesi birlikte çalışır. Aynı şekilde, kayıt ve yeniden oynatma prosesleri de bu işlemciler üzerinde çalışmaktadır.

İşletim Sistemi : Tru64 Unix 4.0F

Makine : Compaq XP900 (256 MB RAM)

Adedi : Çanakkale GTH'de 2 ve İstanbul GTH'de 2 adet olmak üzere toplam 4 adet

Raporlar ve kontrol işlemleri için her GTH Merkezinde PC'ler ve bunlar üzerinde çalışan "MS Office, SQL Developer ve Oracle Reports" uygulamaları kullanılmaktadır.

Kullanıcı ihtiyaçlarının izlenmesi:

Kullanıcı ihtiyaçlarının izlenmesi için değerlendirme anketi hazırlanmış olup Deniz Ticareti Genel Müdürlüğü internet sayfasında yayımlanmaktadır.

Kalite politikası: Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü'nde kalite politikası bulunmaktadır. Kullanılan kalite yönetim sistemi TS-EN ISO - 9001'dir. Kalite politikamız 7/24 hizmet anlayışına uygun olarak sizin emniyetiniz bizim ilk önceliğimiz ilkesiyle seyir, can ve mal emniyetini artırarak;

*Uluslararası standartlar düzeyinde hizmetlerimizi sunmak,

*Kalite yönetim sistemi şartlarına uymak ve etkinliği sürekli arttırmak,

*Gelişim odaklı bir anlayışla eğitim ve kültür faaliyetlerini sürdürmektir.

Kalitenin izlenmesi:

Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü kalite yönetim sistemi kapsamında yıllık hedefler belirlenmekte ve gerçekleştirmeler takip edilmektedir.

İstatistiklerin yansızlığı: Veriler tamsayım yöntemiyle beyana göre işlenmekte olup istatistiksel anlamda yansızdır.

Veri kaynakları: SP-1 raporu ve operasyon kayıtları.

Yöntem: Seyir planı I verme zorunluluğu olan gemiler plan verildiği andan itibaren, plan verme zorunluluğu olmayan askeri gemiler ile hacmi 500 gros tondan daha ufak olan gemiler sesli temas kurulmasından itibaren Gemi Trafik Hizmetleri sistemine kaydedilmektedir. Operasyonun gerçekleşmesinden sonra sayma işlemi gerçekleşmektedir. t+1 sürede günlük kayıtlar tekrar gözden geçirilmekte ve ay sonunda uygun sorgulamalarla tüm kayıtların doğruluğu sağlanmaktadır. Bu kayıtlar istatistiksel tablolara toplamsal olarak aktarılmaktadır.

Dağıtım şekilleri: Türk Boğazları Gemi Geçiş İstatistikleri istatistiksel tablo olarak yayımlanmaktadır. Tablolar İstanbul Boğazı ve Çanakkale Boğazı başlıkları için https://atlantis.udhb.gov.tr/istatistik/gemi_gecis.aspx adresinde yayımlanmaktadır.

İstatistiklerin hatalı yorumlanması ve yanlış kullanımına ilişkin görüş belirtme/tekzip:

Tekzip çalışması yapılmamaktadır.

İstatistiksel veri toplama, işleme ve dağıtımdaki şartlar ve koşulların açıklanması:

Genel Müdürlüğümüzün kuruluş ve yapılması kapsamında hazırlanan yasal düzenlemeler çerçevesinde veriler toplanmakta, üretilmekte ve dağıtılmaktadır.

Mevsimsel düzeltme:

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırma çalışması yapılmamaktadır.

İstatistiğin toplanması, işlenmesi ve dağıtılması süreçlerinde bağlayıcı olan mevzuat: Türk Boğazları'nda deniz trafiğini düzenlemeyle ilgili yasal dayanak 06/11/1998 tarih ve 23515 sayılı "Türk Boğazları Deniz Trafik Düzeni Tüzüğü"dür. Tüzükte istatistik üretimi doğrudan geçmese de istatistiklerin üretimine kaynaklık eden raporlardan Madde 6'da bahsedilmektedir. Verilerin tutulmaya başlandığı 2004 yılında 29/07/2004 tarih ve 17/8 Yönetim Kurulu Onayıyla "Türk Boğazları Gemi Trafik Hizmetleri Dairesi Başkanlığı Kuruluş ve Görev Yönergesi" Madde 6.13 ile istatistik üretimi ve dağıtım görevi İstatistik ve Analiz Şube Müdürlüğü'ne verilmiştir. Halen yürürlükte olan 28/04/2017 tarih ve 8/8 sayılı Yönetim Kurulu Onayıyla "Gemi Trafik ve Kılavuzluk Hizmetleri Dairesi Başkanlığı Kuruluş ve Görev Yönergesi" Madde 9'da bu görev GTH Operasyon Şube Müdürlüğü'ne verilmekle birlikte halen geçerliliğini korumaktadır. Nihai olarak 18/02/2007 tarih ve 26438 sayılı "Gemi Trafik Hizmetleri Sistemlerinin Kurulmasına ve İşletilmesine İlişkin Yönetmelik" Madde 6 2.(e) ve Madde 14 (8) bendinde istatistiksel bir veri tabanı oluşturulmasından bahsedilmektedir. Resmi istatistiğin yayımı/dağıtımı 01/03/2013 tarih ve 28574 sayılı Deniz Ticareti İstatistiklerini Düzenleme Yönetmeliği uyarınca Deniz Ticareti Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmektedir.

Yayımlanmadan önce veriye devletin içeriden erişimi

Evet. Kuruluş içinden ve ayrıca Otorite (Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı) ve yerel mahkemeler yayın öncesi veriye ulaşabilmektedir. Ayrıca 18/02/2007 tarih ve 26438 sayılı "Gemi Trafik Hizmetleri Sistemlerinin Kurulmasına ve İşletilmesine İlişkin Yönetmelik" Madde 9'da belirtilen Deniz Kuvvetleri Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'na veri paylaşımı sürekli yapılmaktadır.

İstatistiklerin yorumlanarak yayımlanması

Türk Boğazları Gemi Geçiş İstatistikleri yorumsuz olarak yayımlanmaktadır.

Yenileme ve yöntemdeki büyük değişikliklerin önceden bildirim

Revizyon takvimi:

Türk Boğazları Gemi Geçiş İstatistikleri için revizyon takvimi bulunmamaktadır.

İlk verinin ve revize edilmiş verinin tanımlanması:

Revizyon olduğunda revize edilmiş veri tanımlanacaktır.

Metodoloji, veri kaynağı ve istatistiksel tekniklere ilişkin büyük değişikliklerin önceden duyurulup duyurulmadığı: Veri üretiminde kullanılan metodolojide, veri kaynaklarında veya istatistiksel tekniklerde büyük değişiklikler olacağı zaman, bunlar kamuoyuna duyuru yapması için Deniz Ticareti Genel Müdürlüğü'ne bildirilecektir.

İstatistiklerin hazırlanmasında kullanılan yöntem ve kaynaklara ait dokümantasyonun yayımlanması	Bu konuda bir yayımlama bulunmamaktadır.
Bileşen detayının, ilgili veri ile uyumlaştırmanın, kabul edilebilirliğinin güvencesini sağlayan ve istatistiksel çapraz sorguları destekleyen istatistiksel çerçevenin yayımlanması	<p>Verinin içsel tutarlılığı: Sürekli kontrollerle kayıtlarda tutarlılık araştırılmakta, aylık bazda yapılan son kontrollerle verinin güvenilirliği sağlanmaktadır.</p> <p>Verinin zamansal tutarlılığı: Veriler önceki ay/yıllara göre karşılaştırılabilir haldedir. Fakat verilerdeki kırılmalarla ilgili bir işlem yapılmamaktadır.</p> <p>Verinin sektörler arası ve alanlar arası tutarlılığı: Verilerin karşılaştırılabileceği sektörler arası bir alan bulunmamaktadır.</p>

Notlar

Metaverinin son gönderilme tarihi	
Metaverinin son onaylanma tarihi	
Metaverinin son güncellenme tarihi	29/07/2019